

Judecător dr. Ioan Gârbuleț

Actele executorului judecătoresc

Judecător dr. Ioan Gârbuleț

- **Activitate profesională:** este judecător din anul 1996, în prezent fiind inspector judiciar la Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. Este doctor în drept și membru în colegiul de redacție al Revistei române de executare silită. A fost vicepreședintele Curții de Apel Tg. Mureș, inspector în cadrul Corpului de control al ministrului justiției și lector la Centrul Național de Pregătire și Perfecționare a Executorilor Judecătorești.
- **Publicații:** autor, coautor sau coordonator a 14 lucrări de specialitate în domeniul dreptului și aproximativ 60 de articole, studii, note și comentarii în diferite reviste de specialitate. Dintre lucrările publicate, amintim:
 - *Tratat teoretic și practic de executare silită, Vol. I. Teoria generală și procedurile execuționale; Vol. II. Explicații, cereri, modele*, Ed. Universul Juridic, 2013;
 - *Executarea silită directă*, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
 - *Ghid practic de executare silită. Explicații, cereri, formulare, ed. a II-a, Supliment electronic*, Ed. Hamangiu, București, 2010;
 - *Infrațiuni de corupție*, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
 - *Traficul de persoane*, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
 - *Ghid practic de executare silită*, Ed. Hamangiu, București, 2008;
 - *Traficul și consumul ilicit de droguri*, Ed. Hamangiu, București, 2008;
 - *Organizarea și exercitarea profesiei de executor judecătoresc*, Ed. Hamangiu, București, 2007.
- **Premii:** Premiul „I.L. Georgescu” pentru anul 2013, acordat de către Uniunea Juriștilor din România pentru lucrarea „Tratat teoretic și practic de executare silită”, vol. I-II, Ed. Universul Juridic, 2013, și premiul „Savelly Zilberstein” pentru cel mai bun studiu publicat în Revista română de executare silită în anul 2010. A participat și a susținut mai multe conferințe interne și internaționale în domeniul executării silite și al dreptului penal.

Judecător dr. Ioan Gârbuleț

Actele executorului judecătoresc

Universul Juridic
București
-2014-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2014, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GÂRBULEȚ, IOAN

Actele executorului judecătoresc / Ioan Gârbuleț. – București :
Universul Juridic, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-384-7

347.952(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Abrevieri

alin.	- alineat
<i>apud</i>	- citat după
art.	- articol
B. Of.	- Buletinul Oficial, Partea I
c.	- contra
C. civ.	- Codul civil
C. civ. francez (italian)	- Codul civil francez (italian)
CEDO	- Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Strasbourg)
C. fam.	- Codul familiei
C. Jud.	- Revista „Curierul Judiciar” – serie nouă
CJCE	- Curtea de Justiție a Comunităților Europene (Luxembourg)
CJUE	- Curtea de Justiție a Uniunii Europene
C. mun.	- Codul muncii
Convenție	- Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția europeană a drepturilor omului)
C. pen.	- Codul penal
C. pr. civ.	- Codul de procedură civilă
C. pr. pen.	- Codul de procedură penală
C. Ap.	- Curtea de Apel
ICCJ	- Înalta Curte de Casație și Justiție a României
CSJ	- Curtea Supremă de Justiție (1990-2003)
dec.	- decizia
dec. civ.	- decizia civilă
Dreptul	- Revista „Dreptul” – serie nouă
ed.	- ediție
Ed.	- Editura
ex.	- (de) exemplu
etc.	- etcaetera („și celelalte”)
H.G.	- Hotărârea Guvernului României
<i>ibidem</i>	- în același loc
Jud.	- Judecătoria
M. Of.	- Monitorul Oficial al României, Partea I
n.a.	- nota autorului
nr.	- numărul
O.G.	- Ordonanța Guvernului
O.U.G.	- Ordonanța de urgență a Guvernului
<i>op. cit.</i>	- opera citată
p.	- pagina
pp.	- paginile
par.	- paragraful
pct.	- punctul

PR	- „Pandectele Române” – Repertoriu de jurisprudență, doctrină și legislație – serie nouă
RDBF	- „Revista de drept bancar și financiar”
RDC	- „Revista de drept comercial” – serie nouă
RRES	- „Revista română de executare silită”
RRD	- „Revista română de drept”
RRDP	- „Revista română de drept privat”
s. civ.	- secția civilă
s. civ. propr. int.	- secția civilă și de proprietate intelectuală
s. com.	- secția comercială
SCJ	- Revista „Studii și cercetări juridice”
Studia	- Revista „STUDIA Universitatis Babeș-Bolyai” – Series Iurisprudentia
sent. civ.	- sentința civilă
s.n.	- sublinierea noastră
s. civ.	- secția civilă
ș.a.	- și alții (altele)
Trib.	- Tribunalul
Trib. Suprem	- Tribunalul Suprem
UNEJ	- Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România
urm.	- următoarele
vol.	- volumul

Cuvânt-înainte

Lucrarea „Actele executorului judecătoresc” reprezintă un demers de o valoare teoretică și practică incontestabilă. Se cuvine să precizăm dintru-început că opțiunea autorului pentru alegerea unei asemenea teme a fost una inspirată, iar aceasta din cel puțin două motive deopotrivă semnificative. Pe de o parte, am remarca că activitatea executorului judecătoresc se materializează într-un număr foarte mare de acte „procedurale” sau cu caracter tehnico-administrativ. Pe de altă parte, noul Cod de procedură civilă a extins numărul acestor acte de executare, dar a creat și o categorie nouă, și anume aceea a încheierilor judecătorești.

În elaborarea lucrării, autorul s-a întemeiat pe jurisprudența publicată, care provine de la instanțe judecătorești de grad diferit, dar și pe o bogată doctrină de specialitate. Remarcăm în această privință că însuși autorul este deja consacrat, fiind suficient să amintesc elaborarea și publicarea în cursul anului trecut a unui prestigios Tratat de executare silită, împreună cu un remarcabil cadru didactic și magistrat.

De asemenea, constatăm și caracterul inedit al lucrării, aceasta reprezentând prima abordare monografică a actelor întocmite de executorul judecătoresc, cu referire deosebită la încheieri și la procesele-verbale.

Soluțiile doctrinare promovate de autor sunt temeinic și judicios argumentate și au un suport în legislația actuală, dar și în legislațiile din alte țări.

În primul din cele cinci capitole ale lucrării, autorul realizează o introducere generală în temă, definind executarea silită, determinându-i natura juridică și analizând principiile fundamentale ale executării silite. O remarcă particulară constă în faptul că aceste principii sunt cercetate și în lumina jurisprudenței CEDO.

O cercetare cuprinzătoare a temei nu poate face abstracție de statutul executorului judecătoresc și chiar de structurile administrative ale profesiei. Acest lucru este realizat de autor într-un capitol distinct. În acest context, remarcăm cercetarea de către autor a competenței materiale și teritoriale a executorului judecătoresc. Referindu-se mai întâi la competența generală a executorului judecătoresc, autorul apreciază soluțiile noului Cod de procedură civilă care conferă plenitudine de competență executorului judecătoresc, cu excepția titlurilor executorii privind creanțele fiscale. Totuși, și o altă constatare este importantă, și anume aceea că, deși actele de procedură pot fi comunicate în lumina noului Cod de procedură civilă și prin executorii judecătorești, în practică acest lucru nu se realizează. De asemenea, sunt relevate și unele dificultăți legate de determinarea competenței în anumite situații speciale. Astfel, se remarcă faptul că în practică s-ar putea ridica problema determinării competenței teritoriale în cazul în care creditorul nu are cunoștință despre niciunul dintre bunurile aflate în patrimoniu debitorului și asupra cărora ar urma să se facă executarea, atunci când aceasta se solicită a fi realizată în toate modalitățile prevăzute de lege. S-a opinat că, în acest caz, competența se poate determina în favoarea executorului de la domiciliul sau sediul debitorului, având în vedere prezumția simplă că în acel loc se află cel puțin unele dintre bunurile mobile ale debitorului.

O analiză pertinentă este realizată în această parte a lucrării în privința răspunderii juridice a executorului judecătoresc. În mod justificat, accentul este pus pe cercetarea unor aspecte implicate de răspunderea civilă și disciplinară a executorului judecătoresc. Din analiza acestei instituții rezultă că autorul a optat pentru considerarea răspunderii civile a executorului judecătoresc ca o răspundere delictuală, respectiv pentru fapta proprie.

Cel mai substanțial capitol al lucrării este cel consacrat actelor emise de către executorul judecătoresc. Dintru-început, autorul remarcă inovațiile importante aduse de noul Cod de procedură civilă în materie, cu referire specială la încheierile executorului judecătoresc. După o prezentare generală a categoriilor de acte ce pot fi îndeplinite în cursul urmăririi silită, autorul, într-o secțiune distinctă, analizează încheierile executorului judecătoresc, act inexistent până la data adoptării noului Cod de procedură civilă. În continuare sunt relevate elementele particulare ale încheierii executorului judecătoresc, care nu poate fi identificată cu încheierea pronunțată de o instanță de judecată. Autorul a identificat 54 de încheieri ce pot fi adoptate de către executorul judecătoresc, pe care le și analizează detaliat. Remarcăm același mod de abordare și în privința proceselor-verbale emise de către executorul judecătoresc (sunt identificate 80 de tipuri de procese-verbale).

Autorul nu s-a limitat însă la o analiză pur descriptivă a încheierilor și proceselor-verbale încheiate de executorul judecătoresc, ci a prezentat într-o manieră convingătoare asemănările, dar mai ales deosebirile dintre cele două acte de executare. În continuare, sunt analizate cu aceeași rigoare și alte categorii de acte întocmite de executorii judecătorești: somații, anunțuri și publicații, actul de adjudecare, adresele executorului judecătoresc etc.

Penultimul capitol al lucrării are un accentuat caracter contributiv. Acesta sintetizează un număr de 25 de „proponeri *de lege ferenda*”, toate fiind temeinic justificate. Majoritatea acestor propuneri sunt destinate să aducă unele modificări concepute a simplifica și raționaliza unele dintre formele de executare și chiar de a înlătura unele dintre etapele prealabile declanșării efective a urmăririi, cum ar fi renunțarea la încheierea de înregistrare a dosarului de executare și chiar la procedura de încuviințare a executării, în pofida unor insistențe doctrinare care pledează cu vehemență pentru o soluție contrară. De asemenea, se propune și completarea art. 667 C. pr. civ., în sensul indicării cu precizie a elementelor pe care trebuie să le cuprindă somația. Temeinică este și propunerea privitoare la corectarea dispozițiilor art. 671 C. pr. civ. referitoare la comunicarea actelor de procedură prin executorul judecătoresc, în sensul ca aceasta să se poată face în condițiile dreptului comun, iar nu cum se prevede în prezent, respectiv de executorul judecătoresc personal sau prin intermediul agentului său procedural. Mai menționăm propunerea de constatare a perimării direct de către executorul judecătoresc.

Una dintre propunerile foarte interesante și deopotrivă pertinente vizează încetarea urmăririi silită pentru nerealizarea acesteia în termenul de 5 ani prevăzut de lege. În concret, se propune renunțarea la acest caz de încetare, motivat de faptul că o atare abordare nu se justifică, întrucât creditorul ar trebui să inițieze o nouă cerere de executare silită. În același context se formulează propunerea de reglementare și a urmăririi veniturilor bunurilor mobile, existând situații în care s-ar putea obține venituri importante ce pot conduce la recuperarea creanțelor. Mai remarcăm și propunerea ca, în materia urmăririi imobiliare, măsura numirii unui administrator-sechestru să fie lăsată la aprecierea executorului judecătoresc, care poate aprecia în funcție de circumstanțele și nevoile concrete.

Ultimul capitol este unul cu conotații practice particulare, întrucât în cadrul acestuia sunt prezentate unele modele orientative de acte întocmite de către executorul judecătoresc.

În concluzie, lucrarea este rezultatul unei investigații aprofundate, temeinice și de mare actualitate a celor mai importante acte de executare silită. Cercetarea are un caracter contributiv accentuat, împrejurare ce se degajă din soluțiile pe care autorul le preconizează pentru aplicarea și interpretarea corectă în practică a dispozițiilor noului Cod de procedură civilă și, mai cu seamă, din subtilele propuneri de modificare în viitor a unora dintre dispozițiile analizate. Lucrarea beneficiază de o documentare exemplară atât din punct de vedere normativ, cât și doctrinar, fapt pentru care ea se va constitui într-un „ghid” practic extrem de important pentru magistrați, avocați și îndeosebi pentru executorii judecătorești. Opiniile exprimate de autor sunt bazate pe argumente solide și convingătoare, racordate la imperativele celerității și eficienței activității de executare silită.

Capitolul I

Considerații generale privind executarea silită

Secțiunea I

Noțiunea și importanța executării silite

Executarea silită reprezintă una dintre instituțiile fundamentale ale dreptului procesual civil și o componentă importantă a justiției într-un stat de drept. Încrederea publicului în actul de justiție depinde într-o măsură importantă și de eficacitatea mecanismelor de executare silită, fiind absolut necesar ca o hotărâre judecătorească obținută în urma unui demers judiciar, de multe ori de durată și costisitor, să aibă o finalitate practică concretă, astfel încât justițiabilul să conștientizeze beneficiile din obținerea unui rezultat pozitiv în cadrul procesului. În caz contrar, în lipsa unor mijloace procedurale coerente, clare, suple și rapide care să garanteze ducerea la îndeplinire efectivă a titlului executoriu, partea ar fi în imposibilitate de a se bucura de câștigarea procesului, titlul executoriu conferind astfel creditorului doar un drept teoretic și iluzoriu¹.

Foarte plastic remarca un cunoscut procedurist elvețian că hotărârea judecătorească prin ea însăși, chiar înzestrată cu autoritate de lucru judecat, „riscă să rămână o lovitură de sabie în apă și să nu servească cu nimic părții victorioase, în special reclamantului, dacă el nu ar putea recurge la constrângere pentru a o executa”².

În expunerea de motive a Legii privind noul Cod de procedură civilă se arată că actualul sistem procedural reglementat de acest act normativ (vechiul Cod de procedură civilă – n.a.) a fost supus unor frecvente intervenții legislative asupra diferitelor instituții, a condus la o aplicare și interpretare neunitară, lipsită de coerență, a legii de procedură civilă, cu repercusiuni asupra duratei, eficienței și finalității actului de justiție. Dat fiind că procedurile judiciare s-au dovedit deseori greoaie, formaliste, costisitoare și de lungă durată, s-a conștientizat faptul că eficacitatea administrării actului de justiție constă în mare măsură și în celeritatea cu care drepturile și obligațiile consfințite prin hotărâri judecătorești intră în circuitul civil, asigurându-se astfel stabilitatea raporturilor juridice deduse judecății. Astfel, nerespectarea cerințelor procesului echitabil, sub aspectul duratei procedurii ori decurgând din neexecutarea hotărârilor judecătorești, a constituit obiectul mai multor cauze la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în care România este parte, astfel că dispozițiile noului Cod de procedură civilă urmăresc să răspundă unor deziderate actuale, precum accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple și accesibile și accelerarea procedurii, inclusiv în faza executării silite³.

Așadar, este limpede că, prin elaborarea unui nou Cod de procedură civilă, legiuitorul a avut în vedere crearea unor proceduri simple și accesibile, precum și celeritatea acestora

¹ A se vedea: E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită. Volumul I. Teoria generală și procedurile execuționale*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 13; I. Gârbuleț, *Executarea silită directă*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 11.

² A se vedea W.J. Habscheid, *Droit judiciaire privée suisse, Deuxième édition entièrement revue et corrigée, Librairie de l'Université, Geneve*, 1981, apud I. Leș, *Tratat de drept procesual civil*, ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p. 1041.

³ www.just.ro.

nu numai în faza judecării, ci și în faza executării silite. Cu toate că apreciem ca fiind pozitivă inițiativa privind elaborarea unui nou Cod de procedură civilă, din păcate, cel puțin în partea care reglementează executarea silită, legiuitorul nu a reușit să realizeze ceea ce și-a propus inițial, ci dimpotrivă, a creat proceduri mult mai greoaie și mai formaliste decât cele pe care le-a înlocuit, cu costuri mult mai mari, inserând anumite dispoziții legale care practic sunt inutile și, în același timp, nu a corelat anumite texte de lege sau au rămas în afara reglementării unele situații care se întâlnesc în practica execuțională, iar despre celeritatea procedurilor nici nu poate fi vorba¹.

Fiind considerată cea de-a doua fază a procesului civil, executarea silită este reglementată în Cartea a V-a a Codului de procedură civilă², care, la rândul ei, este structurată în trei titluri, unsprezece capitole și 292 de articole (art. 622-913).

În doctrină, s-a arătat că sintagma „executare silită” evocă ea însăși conotațiile esențiale, determinante ale acestui concept: silirea celui obligat printr-o hotărâre judecătorească sau printr-un alt titlu executoriu să-și îndeplinească prestația, atunci când el nu se asociază voluntar la realizarea dreptului recunoscut prin acel titlu³.

În principiu, executarea silită nu este obligatorie, însă se poate recurge la aceasta ori de câte ori obligațiile nu sunt îndeplinite în mod voluntar. Acest aspect rezultă în mod neechivoc din conținutul art. 622 C. pr. civ. Conform acestui text de lege, obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la îndeplinire de bunăvoie. În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, care începe odată cu sesizarea organului de executare, potrivit dispozițiilor prezentei cărți, dacă prin lege specială nu se prevede altfel. Executarea silită are loc în oricare dintre formele prevăzute de lege, simultan sau succesiv, până la realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobânzilor, penalităților sau a altor sume acordate potrivit legii prin titlu, precum și a cheltuielilor de executare. Executarea unor obligații de a face, precum înscrierea sau radierea unui drept, act sau fapt dintr-un registru public, emiterea unei autorizații, eliberarea unui certificat sau predarea unui înscris și altele asemenea, se poate obține la simpla cerere a persoanei îndreptățite, făcută în temeiul unui titlu executoriu, fără a fi necesară intervenția executorului judecătoresc, dacă prin lege nu se dispune altfel. În caz de neconformare a debitorului, creditorul poate recurge la executarea silită în condițiile prezentului cod.

Potrivit art. 631 alin. (2) C. pr. civ., care reglementează domeniul de aplicare al executării silite, dispozițiile prezentei cărți constituie dreptul comun în materie de executare silită, indiferent de izvorul sau de natura obligațiilor cuprinse în titlul executoriu ori de calitatea juridică a părților, ceea ce înseamnă că dispozițiile Cărții a V-a a Codului de procedură civilă se aplică și în materiile prevăzute de alte legi, în măsura în care acestea nu cuprind dispoziții contrare.

În doctrină⁴, executarea silită a fost definită ca reprezentând un ansamblu de măsuri, prevăzute, în principal, de Codul de procedură civilă, dar și de alte legi speciale, prin care

¹ A se vedea I. Gârbuleț, *Procedurile execuționale între formalismul excesiv și lipsa de reglementare a unor aspecte importante ale executării silite*, în volumul Conferinței internaționale „Executarea silită în reglementarea noului Cod de procedură civilă”, Ed. Universul Juridic, București, 2012, pp. 178-184, în RRES nr. 3/2012, pp. 34-56 și pe www.juridice.ro.

² Codul de procedură civilă a fost adoptat prin Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 485 din 15 iulie 2010, modificată prin Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012 și, ulterior, republicată în M. Of. nr. 545 din 3 august 2012. Prin Legea nr. 2/2013, publicată în M. Of. nr. 89 din 12 februarie 2013, s-au adoptat măsuri pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

³ A se vedea I. Deleanu, V. Mitea, S. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. III, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 15.

⁴ A se vedea E. Oprina, I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 14.